

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	12.01.2009
Avaldamismärge:	RT I 2009, 1, 2

Veeseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 03.12.2008

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 18. detsembri 2008. a otsusega nr 387

Veeseaduses(RT I 1994, 40, 655; 2007, 66, 408) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 punkt 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« 2) heitvesi – suublasse juhitud kasutusel olnud vesi;»;

2)paragrahvi 2 punktid 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« 4) pinnavesi – maismaavesi, välja arvatud põhjavesi, ning siirdevesi, rannikuvesi ja keemilise seisundi hindamisel ka territoriaalvesi;

5) põhjaveekiht – üks või mitu maa-alust kivimikihti või muud geoloogilist kihti, mis on piisavalt poorsed ja läbilaskvad, et põhjavesi saaks seal märkimisväärselt voolata, või millest saab olulises koguses põhjavett võtta;»;

3)paragrahvi 2 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 8) reovesi – üle kahjutuspiiri rikutud ja enne suublasse juhtimist puhastamist vajav vesi;»;

4)paragrahvi 2 punkt 16 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 16) veehoidla – vooluvee tõkestamise või paisutamise, vee pumpamisega või muul viisil maapinna nõkku, kaevandatud süvendisse või tammide vahele rajatud tehisveekogu;»;

5)paragrahvi 2 punkt 22 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 22) reoveekogumisala – ala, kus on piisavalt elanikke või majandustegevust reovee ühiskanalisatsiooni kaudu reoveepuhastisse kogumiseks või heitvee suublasse juhtimiseks;»;

6)paragrahvi 2 punkt 26 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 26) põhjaveekogum – põhjaveekihi või -kihtides selgesti eristatav veemass;»;

7)paragrahvi 2 täiendatakse punktidega 30–47 järgmises sõnastuses:

« 30) dispergent – pindaktiivsete ainete segu, mida kasutatakse naftareostuse tõrjel orgaanilise lahusti koosseisus nafta merevees lahustamise tõhustamiseks, et vähendada nafta ja vee vahelise piirpinna pinessust;

31) sademevesi – sademetena langenud ning ehitiste, sealhulgas kraavide kaudu kogutav ja ärajuhitav vesi;

32) reoveepuhasti reostuskoormus – aasta kestel reoveepuhastisse jõudev suurim nädala keskmine reoainehulk inimekvivalentides;

33) reoveekogumisala reostuskoormus – kogu reoveekogumisalal tekkiv aastaajast sõltuv suurim reostuskoormus inimekvivalentides, mille arvutamisel võetakse arvesse püsielanikud, turistid, tööstus- ja muud ettevõtted, kelle tekitatud reovesi juhitakse ühiskanalisatsiooni, ning ka see reoveehulk, mis ühiskanalisatsiooni ei jõua. Selle reostuskoormuse hulka ei arvata tööstusreovett, mida käideldakse ettevõtte oma puhastis ning mis juhitakse puhastist otse suublasse;

34) inimekvivalent (edaspidi *ie*) – ühe inimese põhjustatud keskmise ööpäevase tingliku veereostuskoormuse ühik. Biokeemilise hapnikutarbe (BHT₇) kaudu väljendatud *ie* väärtus on 60 grammi hapnikku ööpäevas;

35) maismaavesi – kogu maapinnal seisev või voolav vesi ning kogu põhjavesi maismaa pool lähtejoont, millest mõõdetakse territoriaalvee laiust;

36) siirdevesi – jõesuulähedane pinnaveekogum, mille vesi on mere läheduse tõttu osalt soolane, kuid mida mageveevool tunduvalt mõjutab;

37) pinnaveekogum – selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest, nagu järv, veehoidla, jõgi, oja või kanal, jõe-, oja- või kanaliosa, siirdevesi või rannikuvee osa;

38) tehisveekogum – inimtegevuse tulemusena tekkinud pinnaveekogum;

39) tugevasti muudetud pinnaveekogum – pinnaveekogum, mis on inimtegevuse põhjustatud füüsiliste muudatuste tagajärjel oluliselt muutunud;

40) veeteenused – kõik kodumajapidamistele, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele, avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele juriidilistele isikutele ning füüsilistele isikutele osutatavad teenused: pinna- või põhjavee võtmine, paisutamine, tagavaraks kogumine, töötlemine ja jaotamine ning reovee kogumine kanalisatsiooni ja puhastamine ning heitvee suublasse juhtimine;

41) veekasutus – veeteenused ja muud tegevused, mis avaldavad vee seisundile olulist mõju;

42) reostus – ainete või soojuse otsene või kaudne õhku, vette või maasse sattumine inimtegevuse tagajärjel, mis võib kahjustada inimese tervist või halvendada veeökosüsteemide või veeökosüsteemidest otseselt sõltuvate maismaaökosüsteemide kvaliteeti, põhjustades kahju varale või raskendades või takistades keskkonna kasutamist puhkeaja veetmiseks või muul õiguspärasel viisil;

43) pinnavee seisund – pinnaveekogumi üldseisundi hinnang selle järgi, kumb seisund, ökoloogiline või keemiline, on halvem;

44) pinnavee hea seisund – pinnaveekogumi seisund, mille puhul nii ökoloogiline kui ka keemiline seisund on vähemalt hea;

45) põhjavee seisund – põhjaveekogumi üldseisundi hinnang selle järgi, kumb seisund, koguseline või keemiline, on halvem;

46) põhjavee hea seisund – põhjaveekogumi seisund, mille puhul nii koguseline kui ka keemiline seisund on vähemalt hea;

47) põhjavee saasteainesisalduse ja reostusnäitaja läviväärtus – põhjavee keemilise seisundi määramiseks kehtestatud kvaliteedinäitaja väärtus, mida väljendatakse kindla saasteaine või saasteainegrupi sisalduse järgi põhjavees või põhjavee reostusnäitaja järgi, mida ei tohi ületada inimese tervise ja keskkonna kaitsmise huvides ning mida võib kehtestada igale põhjaveekogumile erinevalt, lähtudes selle looduslikest iseärasustest ja kasutuskoozumusest või -vajadusest.»;

8)paragrahvi 3 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

« 5) kehtestab reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja.»;

9)paragrahvi 7 lõiget 2 täiendatakse punktidega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

« 4) seisuveekogu või selle osa, mis asub kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljal;

5) veekogu või selle osa, mida kasutatakse joogivee võtmiseks.»;

10)paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

« (7) Kaitseministeerium või tema volitatud kaitseväge või Kaitseliidu struktuuriüksus võib piirata kaitseväge ja Kaitseliidu harjutusväljale jääva avalikult kasutatava vooluveekogu või selle osa kasutamist kaitseväge ja Kaitseliidu üksuste taktikaliste harjutuste, õppuste, laskmiste ja lõhketööde ning relvade, lahingumoon, lahingu- ja muu tehnika katsetamise ajaks. Asjaomase teate avalikustamise ja teate sisule esitatavate nõuete suhtes kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 sätestatut.»;

11)paragrahvi 8 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Isikliku majapidamise heitvee või vähem kui viie kuupmeetri heitvee pinnasesse juhtimiseks ööpäevas ei ole vaja vee erikasutusluba, kuid see tegevus peab vastama käesoleva seaduse § 24 alusel kehtestatud heitvee pinnasesse juhtimise korra nõuetele.»;

12)paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Heitvee pinnasesse juhtimiseks väljaspool oma maatüki piire on vaja võõra maatüki omaniku kirjalikku nõusolekut.»;

13)paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Dispergentide kasutamine käesoleva seaduse § 26⁶lõikes 1 nimetatud saasteainete merre heitmisest põhjustatud merereostuse tõrjumiseks merereostusest tuleneva kahju vähendamise eesmärgil ei ole vee erikasutus. Kasutaja peab dispergentide kasutamiseks eelnevalt saama Keskkonnainspektsiooni nõusoleku.»;

14)paragrahvi 12¹lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Veeuuring on vee, vee-elustiku, pinnase, reoveesette või ohtlike ainete, sealhulgas naftasaaduste proovi võtmine ja analüüsimine ning järelduste tegemine riikliku või kohaliku omavalitsuse keskkonnaseire, reostuse kindlakstegemise ja keskkonnaloa taotlusmaterjalide kontrollimise eesmärgil. Veeuuringuks loetakse ka vee-ettevõtja poolt proovide võtmist, analüüsimist ja järelduste tegemist keskkonnaseire eesmärgil.

(2) Maatüki, transpordivahendi või ehitise omanik või valdaja ei tohi keelata veeuuringute tegemiseks proovide võtmist veekogust, pinnasest, põhjaveest, transpordivahendist või ehitisest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ sätestatud juhul.»;

15)paragrahvi 12¹ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

« (2¹) Kui veeproovide võtmiseks on vaja rajada puurauk, tohib seda teha ainult maatüki omaniku või valdaja nõusolekul.»;

16)paragrahv 15 tunnistatakse kehtetuks;

17)paragrahvi 16 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Vee-energia saamisel vooluvee tõkestamisega ja paisutamiseega rakendatakse käesoleva seaduse § 17 nõudeid.»;

18)paragrahv 17 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 17. Veekogu paisutamine, veetaseme alandamine ja veekogu tõkestamine

(1) Veekogu paisutamine on tegevus, millega tõstetakse looduslikku veetaset rohkem kui 0,3 meetrit.

(2) Veekogu veetaseme alandamine on olemasoleva veetaseme langetamine rohkem kui 0,3 meetrit.

(3) Veekogu tõkestamine on vooluveekogus toimuv tegevus, mis muudab voolu suunda või kiirust, takistab või pidurdab voolamist, peab kinni vooluga kaasa liikuvat ujuprahti või paneb seda allavoolu liikuma, nagu paisude, tammide, sildade, kaide ja paalide rajamine.

(4) Paisutamist kavandav isik peab saama veekogu paisutamiseks kirjaliku nõusoleku maaomanikult, kellele kuuluvale maale pais ehitatakse või kelle maa niiskuserežiimi paisutamine võib mõjutada.

(5) Arvestades eksperdiarvamust või keskkonnamõju hindamise tulemust, peab paisu omanik veeloa andja põhjendatud nõudmisel tagama kalade läbipääsu nii paisust üles- kui ka allavoolu.

(6) Maa, maaparandussüsteemi ja tehnorajatise omanikule tasub veekogu paisutamiseks või veetaseme alandamiseks välja antud vee erikasutusloa nõuete rikkumisega tekitatud kahju veekogu paisutanud või veetaseme alandanud isik.

(7) Veekogu paisutamisele, veetaseme alandamisele ja veekogu tõkestamisele ning paisule esitatavad nõuded kehtestab keskkonnaminister määrusega.»;

19)paragrahvi 23 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

20)paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 24. Vee kaitsmine reo- ja heitveega reostamise eest

(1) Reovee põhjavette ning reo- ja heitvee külmunud pinnasele juhtimine on keelatud.

(2) Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded ja piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. Kehtestatud nõuded sõltuvad reoveekogumisalal tekkivast reostuskoormusest ning veekogu seisundiklassist. Kui reoveekogumisala käesoleva seaduse tähenduses puudub, sõltuvad nõuded reoveepuhasti reostuskoormusest ning veekogu seisundiklassist.

(3) Reovesi tuleb enne suublasse juhtimist puhastada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määrusega kehtestatud piirmääradeni või puhastusastmeteni kohapeal või vedada või juhtida reoveepuhastisse.

(4) Heitvett suublasse juhtiv vee erikasutaja rakendab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määrusega kehtestatud meetmeid omal kulul.

(5) Heitvee juhtimisel suublasse, mille seisundiklass on halb või väga halb, võib vee erikasutusloa andja määrata suublasse juhitavale heitveele kuni 30 protsendi võrra rangemad nõuded, kui on kehtestatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusega.

(6) Heitvee juhtimisel suublasse, mille kvaliteedinäitajad halvenevad heitvee suublasse juhtimise tõttu, ning on oht, et veekogu seisundiklass halveneb, võib vee erikasutusloa andja määrata kuni 15 protsenti rangemad nõuded, kui on kehtestatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusega.

(7) Kõik Eesti veekogud on reostustundlikud heitveesuublad.»;

21)seadust täiendatakse §-ga 24¹järgmises sõnastuses:

« § 24¹. Veekaitseõuded reoveekogumisalal

(1) Reoveekogumisalade määramise kriteeriumid kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega, arvestades põhja- ja pinnavee kaitstust ning sotsiaal-majanduslikke aspekte.

(2) Reoveekogumisalad kinnitab keskkonnaminister käskkirjaga.

(3) Keskkonnaministri käskkirjaga kinnitatud reoveekogumisalade piirid kannab kohalik omavalitsus kuue kuu jooksul pärast nende kinnitamist üldplaneeringule koos perspektiivis ühiskanalisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole määratud reoveekogumisalaks.

(4) Kohalik omavalitsus peab põhjavee kaitseks reoveekogumisalal tagama ühiskanalisatsiooni olemasolu reovee juhtimiseks reoveepuhastisse ning heitvee juhtimiseks suublasse, välja arvatud reoveekogumisalal reostuskoormusega alla 2000 ie ning käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul.

(5) Kui reoveekogumisalal ühiskanalisatsiooni rajamine toob kaasa põhjendamatu suuri kulutusi, võib reoveekogumisalal reostuskoormusega 2000 ie või rohkem kasutada lekkekindlaid kogumismahuteid.

(6) Reoveekogumisalal reostuskoormusega alla 2000 ie ei ole ühiskanalisatsiooni väljaehitamine kohustuslik, kuid ühiskanalisatsiooni ja reoveepuhasti olemasolu korral tuleb need hoida tehniliselt heas korras, et tagada reovee nõuetekohane käitlemine.

(7) Reoveekogumisala piirkonnas, kus puudub ühiskanalisatsioon, peab reovee tekitaja koguma reovee lekkekindlasse kogumismahutisse ning korraldama selle veo kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas määratud purgimissõlme.

(8) Reoveekogumisalal reostuskoormusega alla 2000 ie, kus puudub ühiskanalisatsioon, võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud nõuetekohaselt immutada pinnasesse vähemalt bioloogiliselt puhastatud reovett.

(9) Reoveekogumisalal reostuskoormusega 2000 ie või rohkem on kohtpuhastite, välja arvatud eelpuhastite ja tööstusreoveepuhastite kasutamine ja heitvee pinnasesse immutamine keelatud.

(10) Reoveekogumisalal reostuskoormusega 2000 ie või rohkem on lubatud reoveepuhastite rajamine, kui iga rajatava reoveepuhasti ühiskanalisatsioonisüsteemiga on seotud vähemalt 50 inimest.»;

22)paragrahvi 26 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

« (6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud kanalisatsiooniehitus, välja arvatud torustik, on rajatud või rajatakse tootmisettevõtte territooriumile eesmärgiga puhastada tööstusreovett, kuid territooriumi konfiguratsiooni või väiksuse tõttu ei ole võimalik tagada käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud kuja piire, võib keskkonnaminister kuja vähendada tingimusel, et tööstusreovee puhastamisel rakendatakse parimat võimalikku tehnoloogiat, mis ei ohusta inimese tervist ega ümbritsevat keskkonda, ning täidetakse muid puhasti asukoha valiku nõudeid.»;

23)paragrahvi 26¹lõike 1¹teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Käesoleva seaduse tähenduses loetakse väetiseks ka sõnnik, virts, silomahl, kompost ning muud väetamiseks kasutatavad orgaanilised taimse või loomse päritoluga ained, mis otse või töödeldult mulda viiakse.»;

24)paragrahvi 26¹lõikes 3 ja § 26³lõikes 7 asendatakse sõna «põllumajandustootja» sõnadega «põllumajandusega tegelev isik» vastavas käändes;

25)paragrahvi 26¹lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta keskmiselt kuni 170 kilogrammi lämmastikku ja 25 kilogrammi fosforit aastas, kaasa arvatud karjatamisel loomade poolt maale jäetavas sõnnikus sisalduv lämmastik ja fosfor. Mineraalväetistega on lubatud aastas anda haritava maa ühe hektari kohta selline kogus lämmastikku ja fosforit, mis on põllumajanduskultuuride kasvuks vajalik. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kilogrammi hektari kohta aastas, tuleb anda jaotatult.»;

26)paragrahvi 26¹lõige 4³muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4³) Kasvatate kultuurideta põllul tuleb sõnnik pärast laotamist mulda viia 48 tunni jooksul.»;

27)paragrahvi 26¹lõike 6 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

28)paragrahvi 26¹lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (7) Põllumajandusega tegelev isik on kohustatud pidama põlluraamatut, kuhu ta kannab muu hulgas andmed põllumajandusmaa pindala, mulla omaduste, saagi, kasutatavate väetiste ja taimekaitsevahendite liikide ja koguste ning kasutamisaaja kohta. Põlluraamatusse kantavate täiendavate andmete ja tööde loetelu, põlluraamatu vormi ja põlluraamatu pidamise korra kehtestab põllumajandusminister määrusega.»;

29)paragrahvi 26²lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Kui sügavallapanuga laut ei mahuta kaheksa kuu sõnnikukogust, peab laudal olema ülejääva koguse mahutav sõnnikuhoidla. Sõnnikuga kokkupuutuvad konstruktsioonid peavad vastama sõnnikuhoidlatele esitatavatele nõuetele.»;

30)paragrahvi 26²täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

« (3¹) Kui loomapidaja suunab sõnniku hoidmisele või töötlemisele oma ettevõtte teise hoidlasse või töötlemiskohta või lepingu alusel teise isiku hoidlasse või töötlemiskohta, peab loomakasvatushoone kasutamisel olema tagatud lekkekindla hoidla olemasolu, mis mahutab vähemalt ühe kuu sõnnikukoguse.»;

31)paragrahvi 26⁴pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 26⁴. **Nitraaditundliku ala valitseja, valitsemine ja kitsenduste kehtivus**»;

32)paragrahvi 26⁴lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks;

33)paragrahvi 26⁴lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (6) Kinnisasja võõrandamisel on võõrandaja kohustatud teavitama uut omanikku kinnisasja asumisest nitraaditundlikul alal.»;

34)seadust täiendatakse §-dega 26⁶–26⁹järgmises sõnastuses:

« § 26⁶. **Saasteainete heitmine laevalt merre**

(1) Laevalt on keelatud heita merre saasteaineid, mida hõlmab 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (edaspidi *MARPOL 73/78 konventsioon*) I lisa (nafta ja naftasegu) ja II lisa (mahtlastina veetavad ohtlikud vedelkemikaalid), vastavalt *MARPOL 73/78* konventsioonis sätestatule.

(2) Saasteainete merreheitmine on laevalt saasteainete merrelaskmine mis tahes põhjusel, kaasa arvatud saasteainete leke ja väljapumpamine.

(3) Saasteainete merreheitmist ei loeta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keelu rikkumiseks Eesti sisemeres, territoriaalmeres, majandusvööndis, rahvusvaheliseks meresõiduks kasutatavates väinades või avamerel aset leidnud saasteainete merreheitmise korral, kui:

- 1) saasteainete merreheitmine on vajalik laeva ohutuse tagamiseks või inimese elu päästmiseks merel või
- 2) saasteaineid heidetakse merre merereostuse tõrjeks merereostusest tuleneva kahju vähendamise eesmärgil.

(4) Saasteainete merreheitmist ei loeta reederi, kapteni ega kapteni vastutusel tegutseva laevapere toimepandud õigusrikkumiseks rahvusvaheliseks meresõiduks kasutatavates väinades, majandusvööndis või avamerel aset leidnud saasteainete sellise merreheitmise korral, kui saasteainete merreheitmine on põhjustatud laeva või selle seadmete vigastusest ja kui pärast vigastuse ilmnemist või merreheitmise avastamist on tarvitusele võetud kõik mõistlikud ettevaatusabinõud merreheitmise vältimiseks või vähendamiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud erandit ei kohaldata, kui saasteainete merreheitmise põhjustas reederi või kapteni tahtlik või ettevaatamatu tegu.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata sõjalaevadele, mereväe abilaevadele ja muudele laevadele, mille omanik või valdaja on riik ning mida kasutatakse mitteäriatel eesmärkidel.

§ 26⁷. Laevalt saasteainete merreheitmisega tekitatud keskkonnakahju

(1) Laevalt saasteainete merreheitmisega veele või looma- või taimeliigi isenditele tekitatud kahju (edaspidi *keskkonnakahju*) on otseselt või kaudselt mõõdetav ebasoodne muutus vee kvaliteeti või looma- või taimeliikide

kooslusi iseloomustavates näitajates, sealhulgas isendite elupaiga kvaliteedis või isendite käitumises või seisundis.

(2) Rannikuvee suhtes loetakse veele tekitatud kahjuks selline vee kvaliteedi ebasoodne muutus, mis halvendab rannikuvee seisundit nii, et muutub rannikuvee seisundiklass.

(3) Kui keskkonnakahju on põhjustatud laevalt saasteainete merre heitmisega, millega seotud vastutusele ei kohaldata naftareostusest põhjustatud kahju korral kehtivat tsiviilvastutuse 1992. aasta rahvusvahelist konventsiooni, naftareostusest põhjustatud kahju kompenseerimise rahvusvahelise fondi asutamise 1992. aasta konventsiooni või punkrikütusereostusest põhjustatud kahju eest kantava tsiviilvastutuse 2001. aasta rahvusvahelist konventsiooni, siis kohaldatakse rannikuvee suhtes keskkonnastatuse seaduses sätestatud, võttes keskkonnakahju tuvastamisel arvesse käesoleva seaduse erisusi.

§ 26⁸. Keskkonnakahju tuvastamine ja algne olukord

(1) Laevadelt saasteainete merreheitmisega tekitatud keskkonnakahju tuvastamisel arvestatakse algset olukorda ning käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud.

(2) Algne olukord on loodusvara ja selle pakutavate hüvede selline seisund, mis eksisteeriks, kui kahju ei oleks tekitatud.

(3) Käesoleva seaduse § 26⁷ lõikes 1 nimetatud keskkonnakahju tuvastamisel lähtutakse saasteaine keskkonnaohtlikkusest, merre heidetud saasteainete kogusest ja nende sisaldusest merevees (piirnõrme ületamine), liikide populatsiooni ja levila suurusest, liikide isendite elupaiga kvaliteedi, rännete ja reproduktiivse käitumise ning füsioloogilise seisundi muutustest, saasteainete merre heitmisega põhjustatud muutuse ajalisest kestusest ja geograafilisest ulatusest, muutusest mõjutatud koosluste ja populatsioonide hulgast, muutuse pöördumatusel ning mõjutatud ökosüsteemi elementide taastumisvõimest ja taastumisaegast.

(4) Keskkonnakahjuna käesoleva seaduse § 26⁷ lõike 1 tähenduses võidakse mitte käsitada ebasoodsat muutust, mis on väiksem kui looduslik muutus, mida peetakse konkreetse elupaiga, liigi või kaitstava ala puhul normaalseks, mis on tekkinud looduslikel põhjustel või tavapärase majandamise käigus, või kui elupaik, liik või kaitstav ala saavutab lühikese aja jooksul ja ilma sekkumiseta kas algse olukorra või olukorra, mis võimaldab saavutada algse olukorraga võrreldes samaväärse või parema olukorra.

(5) Kui eelnevalt ei ole hinnatud rannikuvee seisundiklassi, lähtutakse veele tekitatud kahju tuvastamisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ning vajaduse korral eksperdiarvamusest, võttes arvesse vastava rannikuveekogumi tüübiomaseid võrdlustingimusi, survetegurite olemasolu ja nende eeldatavat mõju, rannikuveekogumi üldmuljet ning ökoloogilise seisundi üldkirjeldust.

(6) Kahju ulatuse määramisel võetakse aluseks, et:

- 1) kahju on oluline, kui muutused on ulatuslikud ja hõlmavad suuremat ala või suuremat koosluste ja populatsioonide hulka, kuid kahjustatud keskkond taastub teatud aja jooksul (üks kuni viis aastat);
- 2) kahju on suur, kui muutused on pöördumatud või kahjustuseelse seisundi taastumine võtab aega rohkem kui viis aastat.

(7) Laevadelt saasteainete merre heitmisega tekitatud keskkonnakahju tuvastab Keskkonnainspeksioon. Keskkonnainspeksioonil on õigus nõuda kahju tekitajalt keskkonnakahjuga või kahju ohuga seotud andmeid ning muid kahju tuvastamiseks vajalikke andmeid.

(8) Keskkonnaminister kehtestab määrusega nende liikide ja liigirühmade nimekirja, millele avalduv ebasoodne muutus loetakse veele või looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele tekitatud kahjuks § 26⁷ lõike 1 tähenduses.

(9) Keskkonnaminister kehtestab määrusega laevadelt saasteainete lubamatu merreheitmisega veele või looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele tekitatud kahju tuvastamise korra.

§ 26⁹. Eksperdi kaasamine

(1) Keskkonnainspeksioon võib kaasata kahju hindamisele eksperte ja ebasoodsa muutuse asukohta keskkonnateenistuse.

(2) Eksperdik võib olla füüsiline isik, kellel on loodusvara ja selle pakutavate hüvede uurimisel pikaajalised kogemused ning kes on andnud usaldusväärseid hinnanguid asjaomase loodusvara kaitse või säästliku kasutamise küsimustes.

(3) Kui keskkonnakahju võib mõjutada inimese tervist, lähtub Keskkonnainspeksioon eksperdi valikul Sotsiaalministeeriumi arvamusest selle kohta, millistele kriteeriumidele peaks ekspert sellisel juhtumil vastama.»;

35)paragrahvi 28 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad «välja arvatud käesoleva paragrahvi 3., 4. ja 5. lõikes sätestatud juhud,» sõnadega «välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 3–5¹ sätestatud juhud,»;

36)paragrahvi 28 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Asukohajärgne maakonna keskkonnateenistus võib määrata veehaarde sanitaarkaitseala ulatuseks:

1) 10 meetrit puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihist alla 10 kuupmeetri ööpäevas ja kasutatakse kuni 50 inimese vajaduseks;

2) 30 meetrit puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihist üle 10 kuupmeetri ööpäevas ja põhjaveekiht on hästi kaitstud;

3) 10 meetrit puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihist alla 50 kuupmeetri ööpäevas ja põhjaveekiht on hästi kaitstud vastavalt veehaarde ja põhjavee seisundi eksperdi hinnangule, mille on koostanud hüdrogeoloogiliste uuringute litsentsi omav isik, ning sanitaarkaitseala vähendamiseks on saadud Tervisekaitseinspeksiooni kirjalik nõusolek.

(5) Sanitaarkaitseala võib ulatuda veevõtukohast kuni 200 meetrini, kui põhjaveekihist võetakse üle 500 kuupmeetri vett ööpäevas. Sellise sanitaarkaitseala piirid kehtestab veehaarde projekti alusel asukohajärgne maakonna keskkonnateenistus.»;

37)paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

« (5¹) Veekogu veehaarde sanitaarkaitseala on veekogu akvatoorium koos kaldavööndiga vähemalt 90 meetri ulatuses, kui vett võetakse üle 500 kuupmeetri ööpäevas. Sellise sanitaarkaitseala piirid kehtestab veehaarde projekti või veehaarde sanitaarkaitseala projekti alusel asukohajärgne maakonna keskkonnateenistus.»;

38)paragrahvi 28¹ lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kitsendusi Kirde-Eesti ja Narva linna veehaaretel, Narva jõel ja Tallinna linna veehaardel Ülemiste järvel;»;

39)paragrahvi 28¹ lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (6) Kui veekogu sanitaarkaitsealal on vaja teha veekogu või sanitaarkaitseala enda korrashoiuks vajalikke käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatavaid töid, annab selleks asukohajärgse keskkonnateenistuse nõusolekul loa kohalik omavalitsus.»;

40)paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Veeteenuste kulude katmise põhimõtte rakendamiseks peetakse arvestust keskkonna- ja ressursikulude kohta kodumajapidamise, tööstuse ja põllumajanduse valdkonnas.»;

41)paragrahvi 38 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Vesikond või alamvesikond käesoleva seaduse tähenduses on valgalade majandamise põhiüksuseks määratud üht või mitut valgala koos põhjavee või rannikuveega hõlmav ühes ringpiiris ühe terviku moodustav maismaa- ja veeala. Veemajanduskavaga hõlmataavad vesikonnad ning alamvesikonnad nimetab ja vesikondade veemajanduskavad kinnitab Vabariigi Valitsus. Alamvesikondade veemajanduskavad kinnitab keskkonnaminister.

(3) Vee kaitse ja kasutamise kavandamise eesmärk on säästva arengu ja vee võimalikult loodusliku seisundiklassi tagamine ning mere-, pinna- ja põhjavee kvaliteedi, hulga ja režiimi (edaspidi *veeseisund*) hoidmine inimtegevusest võimalikult rikkumatuna, täites vee kasutamise ja kaitse eripärast tingitud kvaliteedinõudeid. See eesmärk tuleb saavutada 2015. aasta 22. detsembriks.»;

42)paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Põhjavee seisundi kohta peetakse arvestust põhjaveekogumite ja pinnavee seisundi kohta pinnaveekogumite kaupa.»;

43)paragrahvi 38 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi täpsustamiseks kehtestab keskkonnaminister määrusega:

1) pinnaveekogumite määramise korra ning nende pinnaveekogumite nimestiku, mille seisundiklass tuleb määrata, pinnaveekogumite seisundiklassid, seisundiklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ja seisundiklasside määramise korra;

2) põhjaveekogumite määramise korra ning nende põhjaveekogumite nimestiku, mille seisundiklass tuleb määrata, põhjaveekogumite seisundiklassid, seisundiklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused, põhjavee kvaliteedistandardid, põhjavee saasteainesisalduse ja reostusnäitajate läviväärtused ning seisundiklasside määramise korra.»;

44)paragrahvi 38 lõiked 5¹ ja 5² tunnistatakse kehtetuks;

45)paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 5³–5⁸ järgmises sõnastuses:

« (5³) Pinnaveekogumi seisund määratakse kindlaks pinnaveekogumi ökoloogilise ja keemilise seisundi alusel, tuginedes looduslike pinnaveekogude tüüpidele. Pinnaveekogumi seisundit iseloomustavad viis seisundiklassi – väga hea, hea, kesine, halb ja väga halb.

(5⁴) Pinnaveekogumi seisundiklassi määramisel lähtutakse ökoloogilise või keemilise seisundi klassist, olenevalt sellest, kumb seisund on halvem.

(5⁵) Loodusläheduse järgi iseloomustavad pinnaveekogumi ökoloogilist seisundit viis seisundiklassi järgmiselt:

- 1) väga hea – pinnaveekogum on looduslikus seisundis;
- 2) hea – pinnaveekogum on looduslähedases seisundis;
- 3) kesine – inimõju pinnaveekogumile on mõõdukas;
- 4) halb – pinnaveekogum on reostunud;
- 5) väga halb – pinnaveekogum on tugevasti reostunud.

(5⁶) Pinnaveekogumi keemilist seisundit iseloomustavad kaks seisundiklassi järgmiselt:

- 1) hea – pinnavee kvaliteedinäitajate väärtused ei ületa kemikaaliseaduse § 12 alusel kehtestatud ohtlike ainete sisalduse piirnorme ega muudele saasteainetele käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtusi;
- 2) halb – pinnavee kvaliteedinäitajate väärtused ületavad kemikaaliseaduse § 12 alusel kehtestatud ohtlike ainete sisalduse piirnorme ning muudele saasteainetele käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtusi.

(5⁷) Tugevasti muudetud pinnaveekogumi ja tehisveekogumi seisund määratakse kindlaks ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi alusel, tuginedes sellele loodusliku pinnaveekogumi tüübile, mis on tugevasti muudetud pinnaveekogumile ja tehisveekogumile kõige sarnasem. Tugevasti muudetud pinnaveekogumite ja tehisveekogumite ökoloogilist potentsiaali iseloomustavad neli seisundiklassi järgmiselt: väga suur, hea, kesine ja halb ökoloogiline potentsiaal.

(5⁸) Tugevasti muudetud pinnaveekogumi ja tehisveekogumi seisundiklassi määramisel lähtutakse ökoloogilise potentsiaali või keemilise seisundi klassist, olenevalt sellest, kumb seisund on halvem.»;

46)paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 10–14 järgmises sõnastuses:

« (10) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaega võib pikendada eesmärgi saavutamiseks järk-järgult siis, kui ei ole oodata vee seisundi edasist halvenemist ning kui:

- 1) kõikide abinõude rakendamine vee seisundi parendamiseks on täies ulatuses võimalik üksnes etappidena, mida ei ole võimalik eesmärgi saavutamiseks ettenähtud tähtajaks ellu viia;
- 2) abinõude rakendamise lõpuleviimine ettenähtud tähtajaks on ülemäära kulukas;
- 3) looduslikud tingimused ei võimalda eesmärki tähtajaks saavutada.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaja pikendamine ja selle põhjendus esitatakse veemajanduskavas.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaega tohib veemajanduskava ülevaatamisel pikendada, kuid mitte kauemaks kui vesikonna järgmise, ülevaadatud veemajanduskava eesmärkide saavutamise tähtajani.

(13) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eesmärgist leebemaid eesmarke võib seada üksnes siis, kui on kindlaks tehtud, et vee seisund on inimtegevuse tulemusena niivõrd mõjutatud või kui vee seisund on looduslike tingimuste tõttu nii halb, et käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eesmärkide saavutamine on võimatu või ülemäära kulukas, ning kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- 1) keskkonnavalitsuse või sotsiaal-majanduslikke vajadusi, mida selline inimtegevus rahuldab, ei ole võimalik rahuldada muude vahenditega, mis oleksid keskkonna seisukohalt oluliselt paremad ning ei tooks kaasa ülemäära suuri kulutusi;
- 2) pinnavee parima võimaliku ökoloogilise ja keemilise seisundi saavutamine ei ole inimtegevuse mõju või reostuse iseloomu arvestades võimalik;
- 3) põhjavee seisundi muutumist ei ole inimtegevuse mõju või reostuse iseloomu arvestades võimalik ära hoida;
- 4) eksperdiarvamuse alusel ei ole ette näha vee seisundi edaspidist olulist halvenemist.

(14) Leebemate eesmärkide kehtestamine ja selle põhjused vaadatakse üle veemajanduskava ülevaatamise ajal.»;

47)paragrahv 38⁹ tunnistatakse kehtetuks;

48)seadust täiendatakse §-dega 38¹⁰ ja 38¹¹ järgmises sõnastuses:

« § 38¹⁰. Laevalt saasteainete merre heitmise keelu rikkumine

(1) Laevalt saasteainete keelatud merreheitmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 500 000 krooni.

§ 38¹¹. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 38³–38⁵, 38⁷, 38⁸ ja 38¹⁰ sätestatud väärtegude menetlemisel kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärteomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 38³–38⁵ ja 38¹⁰ sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon.

(3) Käesoleva seaduse §-des 38⁷ ja 38⁸ sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Tervisekaitseinspeksioon.»;

49)paragrahvi 40¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Käesoleva seaduse § 24¹ lõikes 4 sätestatud nõue tuleb täita reoveekogumisaladel, mille reostuskoormus on 10 000 ie või rohkem, 2009. aasta 31. detsembriks ja reoveekogumisaladel, mille reostuskoormus on 2000–9999 ie, 2010. aasta 31. detsembriks.»;

50)paragrahvi 40¹ täiendatakse lõigetega 10–13 järgmises sõnastuses:

« (10) Paisu omanik, kes ei oma vee erikasutusluba veekogu paisutamiseks, peab selle omandama 2012. aasta 1. jaanuariks.

(11) Käesoleva seaduse § 17 lõikes 5 nõutud kalade läbipääs tuleb tagada 2015. aasta 1. jaanuariks.

(12) Looduskaitse seaduse § 51 lõike 2 alusel lõhe, jõforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogule või selle lõigule ehitatud paisu omanik peab vee erikasutusloa omandama 2010. aasta 1. jaanuariks.

(13) Looduskaitse seaduse § 51 lõike 2 alusel lõhe, jõforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogule või selle lõigule ehitatud paisul tuleb tagada kaladele läbipääs nii üles- kui ka allavoolu 2013. aasta 1. jaanuariks.»;

51)seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

«Nõukogu direktiiv 80/68/EMÜ põhjavee kaitse kohta teatavatest ohtlikest ainetest lähtuva reostuse eest (EÜT L 020, 26.01.80, lk 43–48);

nõukogu direktiiv 86/278/EMÜ keskkonna ja eelkõige pinnase kaitsmise kohta reoveesetete kasutamisel põllumajanduses (EÜT L 181, 4.07.1986, lk 6–12); nõukogu direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.05.1991, lk 40–52);

nõukogu direktiiv 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, 19.08.1991, lk 1–32);

nõukogu direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1–8);

nõukogu direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.98, lk 32–54);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1–73); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.09.2005, lk 11–21);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/11/EÜ teatavate ühenduse veekeskonda lastavate ohtlike ainete põhjustatava saaste kohta (ELT L 64, 4.03.2006, lk 52–59).»

Riigikogu esimees Ene ERGMA

